

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 272. — ŠTEV. 272.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 20, 1922. — PONDELJEK, 20. NOVEMERA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

AMERIKA IN KONFERENCA V LAUSANNE

Amerika se bo udeležila mirovne konference v Lausanne kot "velik narod, ne pa narod, ki prosi miloščin". — Zadeva Bližnjega iztoka je Ameriki deveta briga. — Evropskem "zmagalcem" je zrastle greben.

Washington, D. C., 19. novembra. — Združene države se ne bodo udeležile mirovne konference v Lausanne, tikajoče se sklenitve miru s Turki, "kot berač, ki prosi miloščin, ker ne mire izsiliti sprejema svojih nazorov, temveč kot velik narod, ki nima nikakih sebičnih namerov in ciljev na Bližnjem iztoku, a kljub temu velikanski upliv".

To je naziranje predsednika Hardinga, kot so ga mu dali izraza v Beli hiši.

To stališče je zavzel ameriški predsednik na temelju poročil iz Evrope, da morejo dobiti Združene države to, kar zahtevajo, edino s posredovanjem ter milostno voljo takozvanih evropskih zveznikov, ki se postavljajo s svojimi armadami in mornaricami.

Kot se je izvedelo, se bodo udeležili ameriški opazovalci vseh konferenc, tikajočih se ameriških interesov, ki se tičejo v glavnem trgovskih pravic, zavarovanja ameriških podjetij ter skrbi za verske in narodnostne manjšine.

Razdelitev teritorijev na Bližnjem iztoku ne zanima po mnenju predsednika Hardinga Združenih držav, in ameriški opazovalci se ne bodo udeležili konference, ki se bodo tikale tega vprašanja.

STRUP SO NAŠLI V TRUPLIH DVEH PREJŠNJIH MOŽ.

Chicago, Ill., 18. novembra. — Smrt štirih mož Mrs. Tillie Klimek in Mrs. Nellie Strumer je bila posledica zastrupljenja. Kemiki koronerja so objavili danes, da so našli v truplih dveh zamrlih mož Mrs. Klimek dosti strupa, da ubije več kot ducat ljudi.

ŽENSKA, KI JE USTRELILA SODNIKA, HITRO OPROŠČENA.

Beckley, W. Va., 17. novembra. — Alice Anderson, ki je bila oproščena obtožbe umora, je sprejemala danes čestitke radi pravice, ki ji je dal prostost večeraj krog polnoči. Porota se je posvetovala le pol ure, predno se je dogovorila glede pravoreke, potem ko je poslušala njeno povest, kako jo je njen mož, sodnik Anderson preganjal in trpinčil dolga leta.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po niskih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpoložila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejša.

300 kron	\$ 1.45	1,000 kron	\$ 4.60
400 kron	\$ 1.95	5,000 kron	\$22.50
500 kron	\$ 2.40	10,000 kron	\$44.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpoložila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	\$ 2.90	500 lir	\$25.00
100 lir	\$ 5.30	1000 lir	\$49.00
300 lir	\$15.00		

Za pošiljavo, ki presega 500 ameriških dolarjev, pošiljamo po možnosti po posebni pogovori.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poselni denar v roke.

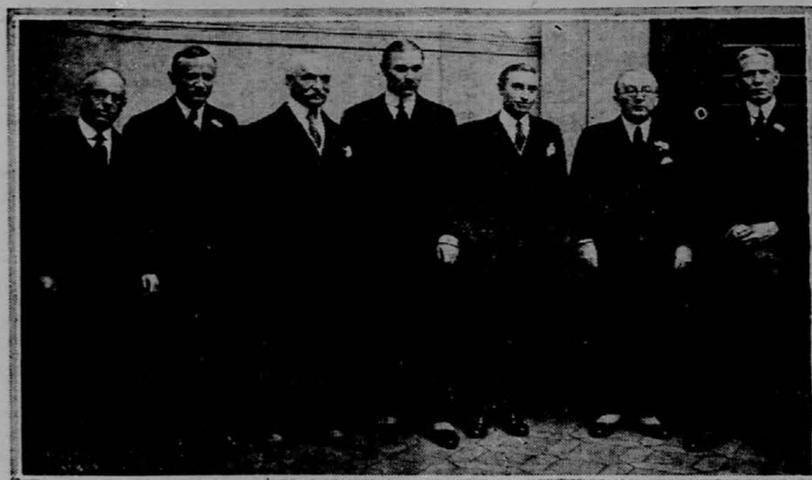
Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

POSVETOVANJE AMERIŠKIH DIPLOMATOV.

Pred kratkim se je vršilo v Berlinu važno posvetovanje ameriških poslanikov. Posvetovali so se o ameriških diplomatskih zadevah v centralni Evropi. Od leve na desno so: A. H. Washburn, poslanik v Avstriji; W. A. Castle, načelnik državnega departamenta za evropske zadeve; Theodore Brentano, poslanik za Madžarsko; J. C. Grew, poslanik za Švico; H. S. Gibson, poslanik za Poljsko; A. B. Houghton, poslanik za Nemčijo in general H. T. Allen, poveljnik ameriških čet v Nemčiji.

PROHIBICIONISTI ZOPET PRIČELI S PROPAGANDO

Neka angleška ženska pozivlja Ameriko, naj ostane suha, ker je svetovno gibanje za sušo odvisno od uspeha prohibicije v Ameriki.

Philadelphia, Pa., 19. nov. — Miss Agnes Black iz Anglije, ki je imela večeraj nagovor pred narodno konvencijo Women's Christian Temperance Union, je izjavila, da je največja naloga prohibicionistov gledati na to, da bo ostala prohibicija taka kot je uveljavljena sedaj. (Zelo žalostna prohibicija!) Miss Black, ki je častna tajnica svetovne zveze za prohibicijo ter delegatinja na konvenciji, je pozivljala navzoče, naj ustrajajo pri svojem dosedanem delu, kajti celo svetovno gibanje za prohibicijo je po njenem mnenju odvisno od uspeha prohibicije v Združenih državah.

DUHOVNIK KOT RABELJ.

Des Moines, Iowa, 18. nov. — Rev. W. S. Robb, šerif in prejšnji kapitan ameriške ekspedicijske sile v Evropi, je objavil danes, da bo obesil že drugega na smrt obsojenega, "ker ne vidi nobenega drugega izhoda, kako izogniti se tej strašni dolžnosti, razven poti sfašopetneža.

Metoda je nerodna, dejanje naravnost grozno in učinek malenkosten, — je rekel v ugotovilu, katero je izdal z ozirom na to svoje dejanje. Dostavil je, da je sprejel obešanje kot svojo dolžnost, ker je to volja večine ter postava dežele.

Neka Miss Deborah Livingston, ki nima boljšega dela kot propagirati prohibicijo v južni Afriki, je izjavila, da je uvedbeno prohibicije bistveno potrebno za Južno Afriko v prid črnemu delavstvu. (Da bodo lahko angleški izkoriščevalci tem boljše izkoriščali nevedne sužnje, katere imajo v svojih rokah.)

Cerkev, vlada in akademska zastopstva v Južni Afriki so za prohibicijo, — je izjavila. — Local option je bila že sprejeta v številnih okrajih in uspeh tega koraka obeta v kratkem času popolno prohibicijo.

Konvencija je sprejela resolucijo, v kateri napoveduje neizprosen boj vsaki izpremembi Volsteadove postave, tikajoči se dovolitve lahkih vin in piva, kajti različni govorniki so izjavili, da bi ne pomenilo to nič drugega kot popolno razveljavljenje osemnajstega amandamenta ter povratek k staremu sistemu salonov.

Nadaljne resolucije so zahtevale od kongresa, naj sprejme še nadaljnjive postave, ki bodo glede polnomoči in obsega prekašale Volsteadovo postavo ter pohvalile vlado in prav posebno justični departament ter generalnega pravdnika Daughertyja radi njegovega neustrašenega stališča, katero je zavzel z ozirom na prodajo opojnih pijač na ameriških ladjah.

Lausanne, Švica, 19. novembra. — Dva člana ameriške delegacije na mirovno konferenco glede

ZAVEZNIŠKI SPORAZUM GLEDE NACIJONALISTOV

Dosegli so baje popoln sporazum glede stališča, katero bodo zavzeli na konferenci v Lausanne.

Pariz, Francija, 19. novembra. — Zavezniki so dosegli popoln sporazum glede vseh vprašanj, glede katerih se bo razpravljalo na konferenci v Lausanne, ki se bo pričela v ponedeljek. Ta sporazum je bil dosežen po sestanku, katerega so se udeležili ministrski predsednik Poincare, lord Curzon in italijanski poslanik. Ta uvodna izmenjava nazorov med zavezniki se bo vršila naprej jutri zvečer v bližini Lausanne, kjer se bodo sestali Poincare, Curzon ter italijanski ministrski predsednik, samozovane Mussolini.

Današnji pogovor se je vršil neposredno po obedu na Quai d'Orsay ter se ga je udeležil razven markija Curzona tudi angleški izvedenec, ki se bo udeležil konference. Navzoči so bili tudi francoski izvedenci. Izmenjava nazorov je trajala cele štiri ure. Na koncu konference je objavil francoski ministr, predsednik Poincare, da ne bodo objavili ničesar glede sklepov, katere so storiili, kajti Turki se nikdar ne udeležijo nobene konference, glede katere vedo vnaprej, da jim bo stavljen ultimatum.

— Mi pojdemo v Lausanne, da razpravljamo, ne da diktiramo, — je rekel francoski ministrski predsednik. — Mi smo razmišljali le glede splošnih zadev, ki bodo prišle pri tem vpoštev. Ugotovili smo prvo, drugo in tretjo črto obrambe. Nikdo ni tako bedast, da bi ugotovil vnaprej vsako točko in vsak pogoj, kadar je treba sklepati o miru in vojni.

Poincare je rekel, da se bo najprvo sam posvetoval s Mussolinijem, kajti angleški minister za zunanje zadeve potrebuje nujno odpočitka. Rekel je nadalje, da namerava ostati v Švici dva ali tri dni. Ker nista ministrska predsednika Poincare in Mussolini delegata na konferenci, bosta navzoča pri prvih sestankih le kot opazovalec ter bosta nastopila kot posredovalec le izven konference, če bi postalo potrebno. Glede izgledov, da se uveljavi mir ali ne, je rekel danes Poincare:

— Mir je treba na vsak način uveljaviti v Lausanne in to bo mir med Turki in združenimi zavezniki.

Lausanne, Švica, 19. novembra. — Dva člana ameriške delegacije na mirovno konferenco glede

PRVI BOLJŠEVIŠKI LAHKI AVTOMOBIL

Razvoj sovjetske industrijske sile. — Prvi lahki avtomobil so podarili delavci Kalininu.

Moskva, Rusija, 17. nov. — Ruski "flivver" je postal sedaj živa istina.

Sovjetska Rusija je v toliko vnovič razvila svojo industrijsko silo, da gradi sedaj dejanski vse-ruske lahke avtomobile. Prvi ruski avtomobil je bil ravno kar dovršen v ruski državni tvornici v bližini Moskve. Ves materijal za stroj je bil ruski in prav posebno pozornost se je posvečalo stroju, da bo mogel motor prevažati težka bremena po slabih in razoranih ruskih cestah.

Završenje tega tvtomobila je spremljalo veliko slavlje. Proslave so se udeležili Kalinin ter armadna načelnika Kemenev in Vorčilov. Delavci, ki so izdelali ta prvi ruski lahki avtomobil, so ga podarili Kalininu, ki ga je sprejel ter rekel, da upa, da bodo postali ti avtomobili prav tako slavni v Rusiji kot so postali slavni ameriški avtomobili po celem ostatelem svetu.

Državna avtomobilna tvornica je opremljena sedaj tako, da lahko proizvede po dvesto strojev na en mesec do konca tekočega leta. Prihodnjega leta pa bo pričela tvornica izdelovati po dvesto kar na mesec in leta 1924 po tisoč kar na mesec.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Bližnjega iztoka, ki se bo sestala v ponedeljek, sta dospela semkaj. Bila sta ameriški poslanik v Italiji, Child in ameriški poslanik v Švici, Joseph C. Grew. Oba bosta nastopila kot opazovalec. Tretji ameriški zastopnik, podadmiral Bristol bo najbrž dospel semkaj sredi prihodnjega tedna.

Carigrad, Turčija, 19. nov. — Tukajšnji ameriški visoki komisar, podadmiral Bristol, se bo v sredo napotil v spremstvu svoje žene ter tajnika v Lausanne, kjer bo posloval kot ameriški opazovalec na konferenci med zavezniki in Turki.

Rim, Italija, 18. novembra. — Ministrski predsednik Mussolini je odpotoval danes v spremstvu senatorja Cantarinija ter večjega spremstva v Lausanne. Številni poslanci in njegovi osebni prijatelji so ga čakali na kolodvoru, kjer so se poslovili od njega, želeč mu najboljšega uspeha.

CLEMENCEAU NAVDUŠENO SPREJET

Zastopniki mesta in narod so ga pozdravili, ko se je izkrcal v New Yorku. — Rekel je, da se ne sme na noben način ponoviti vojne. — Clemenceau je obiskal New York po odsotnosti tri in petdesetih let.

New York, 20. novembra. — Georges Clemenceau, ki je bil odlična postava v zgodovini Francije izza dni tretjega cesarstva v Franciji, se je izkrcal včeraj v New Yorku, da pove ameriškem narodu, da dolguje velik dolg civilizaciji. On ni podrobno orisal te dolžnosti, vendar pa namignil, da bo storil to v torek zvečer, ko bo govoril v Metropolitan Opera House.

— Nikdo mi ne more pripisovati nikakih osebnih ciljev, ker sem se odločil, da obiščem to deželo, — je vzkliknil stari državnik, ko so ga formalno sprejeli pred City Hallom. — Moje življenje je zaključeno. — Z ognjevitimi frazami je nato obrisal svet, poln ognja in dima nove svetovne vojne.

— V svojem življenju sem videl, kako so Nemci dvakrat navali na mojo deželo. Dvakrat. Nočem doživeti, da bi se to zgodilo tretjič. — Ta strah obvladuje starega moža. To je ideja, ki ga je poslala na križarsko potovanje v tujo deželo.

Za Clemenceauja pa ni to tuja dežela. Ko se je vozil po Broadwayu in peti Avenue navzgor, je bil kot otrok poslopja, ki so preživela silo časov ter ostala taka kot so bila izza časa, ko je prišel semkaj kot mlad francoski priseljencev ter iskal slavo, katero je našel šele potem, ko se je vrnil v svojo rodno deželo.

Sprejem, katerega je bil deležen Clemenceau v newyorškem pristanišču, je bil veličasten.

Parniku Paris, s katerim se je pripeljal, je vozil nasproti policijski čoln, na katerem so bili odlični gostje, med njimi francoski poslanik J. usserand, polkovnik House, ki si je največ prizadeval, da spravi starega Clemenceauja v Ameriko; Robert Bliss, tretji pomožni državni tajnik, zastopnik vlade Združenih držav ter nadalje zastopniki domoljubnih organizacij.

Na poti iz pristana je spoznal Clemenceau edinele Trinity cerkev ter konečno mestno hišo, ki je ostala natančno taka kot jo je videl on pred tri in petdesetimi leti. Tam ga je pozdravil zastopnik župana Hylana in po kratkih cerimonijah se je podal v stanovanje svojega prijatelja na iztočni tri in sedemdeseti cesti, kjer bo stanoval tekom svojega bivanja v New Yorku.

Z navdušenjem je pozdravil svojega prijatelja ter izginil v njegovo hišo, a takoj za petami mu je sledil polkovnik House.

Clemenceau je dobil naslednjo brzojavko od prejšnjega predsednika Wilsona:

— Dovolite, da vas pristrčno pozdravim v Ameriki, kjer ne boste našli ničesar drugega kot prijatelja.

Woodrow Wilson.

Clemenceau je odgovoril nato: — Globoko ginjen od vašega sporočila. Sprejmite moje najboljše pozdrave in želje. Z velikim veseljem pričakujem trenutka, ko vas bom videl v Washingtonu.

Clemenceau.

CENA KROMPIRJA JE STRAŠNO PADLA.

Washington, D. C., 18. nov. — Cene krompirja so dospole prav do dna, soglasno s poročilom poljedelskega departamenta, v katerem se glasi, da prodajajo na zapadu bušelj krompirja po dvesto do trideset centov, dočim stane bušelj krompirja nai ztočnih točkah štirideset do petdeset centov. Nekateri farmerji na zapadu dajejo krompir zastoj vsem, ki ga hočejo kopati na njih njivah in nadaljni bodo sploh pustili svoj pridelek v zemlji, ker se ne izplača izkopavati ga.

IZVOLITEV NOVEGA TURŠKEGA KALIFA

Abdul Medžid Efendi je bil proglašen kalifom mohamedanskega sveta. — Stopil je na mesto sultana, ki je pobegnil iz Carigrada.

Carigrad, Turčija, 18. nov. — Prestolonaslednik Abdul Medžid Efendi, nečak sultana Mohameda VI., je bil izvoljen kalifom, soglasno s poročili, ki so prišla iz Angore.

Odkar je nacionalistična poslanska zbornica odpravila posvetno silo sultanov ter je bilo objavljeno, da bo imenovala kalifa mohamedanske vere, ki mora biti član družine Osmanovičev, so govorili o Abdul Medžid Efendiju kot najbolj vrjetnem kandidatu za to mesto.

Malo predno je bil odstavljen dosedanji sultan, se je vršila družinska konference, katere se je udeležil tudi Medžid Efendi. Prav posebno pozornost so posvečali na tej konferenci sklepu nacionalistične poslanske zbornice, da bo izbrala kalifom člana cesarske družine, ki je najboljše izobražen, najbolj pošten in najmodrejši. Konference cesarske družine je nato sklenila, da ne bo nikdo sprejel tega mesta, če bo sultan oropan posvete sile.

V poletju leta 1921, se je glasilo v sporočilih iz Carigrada, da so zahtevali nacionalisti odstop sultana Mohameda VI., je baje sultan odgovoril, da je pripravljen zapustiti prestol v prilog kateremukoli članu cesarske družine, z izjemo princa Abdul Medžida, katerega je v onem času smatral članom nacionalistične stranke.

Refit paša je zahteval od zaveznikov, naj zatro vse inozemske poštarne urade v Carigradu. Prosil je tudi, naj se stavi vse inozemske misijonske šole, ameriške, angleške in francoske, pod kontrolo angorske vlade.

Angora, Mala Azija, 18. nov. — Gotova stvar je, da je bil izvoljen kalifom, to je načelnikom mohamedanskega sveta Abdul Medžid Efendi, nečak odstavljenega sultana. Narodna zbornica je imela večeraj tri izvanredne ter tajne seje, na katerih se je razpravljalo o izvolitvi novega kalifa.

Angora bo najbrž sedež kalifata, dokler ne bodo zavezniki izpraznili Carigrada. Abdul Medžid je bil rojen leta 1868.

ODKLONITEV ŽENSKE VOLILNE PRAVICE.

Pariz, Francija, 17. novembra. — Francoski senat je odklonil podelitev ženske volilne pravice z izjavo, da je pravo mesto ženske v družini.

ŠEST MRTVIH VSELED EKSPLOZIJE KOTLA.

Chicago, Ill., 17. novembra. — V italijanskem mestnem delu je bilo ubitih šest ljudi in večje število nadaljnjih je bilo poškodovano vsled eksplozije kotla. Sila eksplozije je bila toliko, da sta bili porušeni dve hiši.

"GLAS NARODA"

(VENETIAN DAILY)

Owned and Published by
Newspaper Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIC, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$6.00
Za New York za celo leto \$7.00
Za pol leta \$3.50
Za izposodnje za celo leto \$7.00
Za štiri leta \$25.00

Advertisements on Agreement.
"Glas Naroda" izbija vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov.

Do not send money orders or checks to the publisher. Money orders should be payable to the order of the publisher, and checks should be payable to the order of the publisher.

GLAS NARODA
33 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878

ITALIJANSKI DIKTATOR

Novi italijanski ministrski predsednik Mussolini je imel svoj prvi govor v italijanski poslanski zbornici, kateri je povedal, da ni prišel prosit, temveč zahtevati. Povsem jasno in brez ovinkov je izjavil, da bi ga sploh ne bilo v zbornici, če bi to ne zahtevala najbolj priprosta spodobnost.

S tem je pokazal svojo pravo barvo. Mussolini ni zastopnik italijanskega naroda in javnega mnenja v Italiji.

Le enintrideset fašistov sedi v italijanskem parlamentu, ki šteje skupaj nekako petsto članov.

Kaj sledi iz tega dejstva?

On ni nič drugega kot samozanec, usurpator, ki se je s pomočjo terorizma, nezaslišanih činov nasilja in ustrahovanja polastil vrhovne sile v deželi ter organiziral nekako tristo tisoč zaslepljenec, mladostnih prenapetežev ki vidijo v njem svojega boga ali boljše rečeno malika.

Ničesar bi ne dejali, če bi sedelo v italijanskem parlamentu vsaj tristo fašistov, kajti to bi značilo, da je vsaj večina italijanskega naroda za te nacionalistične prismođe.

Ker pa imajo le nekako sedem odstotkov svojih ljudi v narodnem zastopstvu države, ki trdi, da je konstitucionalna monarhija, je iz tega jasno razvidno, da je samozanec, diktator, ki je ocepil masi naroda blazno misel, da bo on s svojimi črnimi srajcami potegnil Italijo iz blata, v katerega je zabredla s svojo megalomansko politiko ter igranjem vloge velikana, dočim je strašno majčkena in nabogljena.

"Jaz vas ne potrebujem ter se zanašam na svojih 300,000 dobro oboroženih ljudi, ki mi slede čez drn in strn ter izvajajo verno vsa moja povelja."

Kdo govori tako? Predstavitelj volje celega naroda, smotrene zastopnikov naroda?

Ne. Tako govori prenapetež, blaznež, pustolovec, v primeri s katerimi so ruski boljševiki angelji in najbolj uneti pristaši ljudske vlade.

"Mi ne bomo dali ničesar zastoj. Ljubezen bomo vračali z ljubeznijo in sovraštvo s sovraštvom", je rekel. Omenil je tudi zblizanje med Nemčijo, Rusijo in Turčijo ter rekel širokoustno, da bo njegova vlada "zasledovala" razvoje tega zblizanja.

Kaj če njegova vlada zasledovati? Svet bo šel naprej svojo pot brez Mussolinija in njegovih črnosrajčnikov in Nemčija in Rusija bosta postali s časoma v Evropi faktor, katerega bo moral upoštevati celi svet, neglede na opazovanja "italijanskih nacionalističnih blaznežev."

Italija je že od nekaj domovina komedijanstva ter širokoustnost. Kot stari Izraelci, ki so s kričanjem in trobentanjem zavajevali Jeriho, tako hočejo tudi sedaj Italijani s svojim sovinstičnim kričanjem imponirati celemu svetu ter obrniti pozornost nase.

Pod fašistovsko pravico.

Fašistovsko zmago nad Rimom hočejo Italijani v Julijski krajini porabiti za to, da odpravijo slovenski in hrvatski jezik povsodi, kjer ima še kaj veljave.

Posebno se živahno giblje v Gorici. Tam se je vršilo v dvorani deželnega zbora veliko posvetovanje, katerega so se udeležili razni italijanski odvetniki, zastopniki občine, trgovine in še drugi, načeloval pa jim je fašistovski konzul Heiland, ki je otvoril sejo in naglašal, da treba že enkrat rešiti jezikovno vprašanje v javnih uradih. Dolgega debatiranja kratek zaključek se glasi, da se ima slovensčina odpraviti kratkoma iz vseh javnih uradov. Najglasnejši je bil stari odvetnik dr. Raimondo Luzatto, menda v zahvalo za to, ker drži slovenski Brič njegovo pisarno po koncu. Sklep zborovanja dovoljuje slovenskim občanom slovensko dopisovanje z deželnim odborom še tri mesece. Po preteku časa se ima uvesti izključno italijansko dopisovanje in oni taj-

pravljati slovensčino, in fašistovski prvaki hočejo v ta namen stori v Rimu vse korake, ki se jim zde potrebni. Istočasno razlaga tržaški "Piccolo", da je skrajni čas, da se vrže jugoslovensčina s tržaških sodišč in se odpravi sploh tudi v Istri in na Goriškem. Italijani izvajajo: zmagala je fašistovska misel, ki vsebuje narodovno enoto; vted tega pa morajo izginiti v Italiji sledovi vsakega drugega jezika.

Lotili so se tudi že ljudske šole. V Trstu je zahtevalo fašistovsko vodstvo nemudno raztegnetve italijanskega šolskega zakona, oklikor se tiče ljudske šole, na Julijsko krajino. Pred očmi jim lebdi potujčevanje jugoslovenskega ljudstva potom italijanske šole. V Istri že tako kmalu ne bo več nobene jugoslovenske šole! Odpraviti hočejo ljudsko - šolski poduk v domačem jeziku in uvesti v šolo italijansko sedaj, ko triumfira fašistovska misel!

Poglejmo še dalje! Postojna ima kraljevskega komisarja. Župan Kutin ni zagrošil prav ničesar. Povsem lojalen je bil in dober župan. Zato ga je politična oblast celo odklikovala s naslovom "cavalieri". Ali Kutin je Slovenec in Postojna je ob meji važen kraj. Fašisti so sklenili, da ob njihovi zmagi mora pasti mestni zastop v Postojni s slovenskim županom vred. Zgodila se je njihova volja in mesto Postojna ima danes kraljevskega komisarja, ki se imenuje Luigi Ronchi, in štiri priseljenike: dva Italijana Caretti in Cavallero ter Slovence Dovgan in Krainer. Tako je udarjena slovenska Postojna, ki ma danes v svojem zastopu samo enega Postojčana. Fašisti gonijo godbo p mestu in prepeljuje svoje pesmi. Naravnost smešna in bedasta je bila njihova trditve, da se bližajo notranjski meji oboroženi jugoslovenski nacionalisti v ogromnem številu in da radi tega treba čuvati Postojno. Zato da so odstranili slovenskega župana in stali napeto na straži za domovino! In sedaj se celo hvalijo po "Piccolo", kako junško da varujejo vzhodno mejo proti sovražniku, katerega pa nikjer ni bilo.

To so dogodki, ki kažejo, kako smo imeli prav, ko smo napovedali s fašistovsko zmago dobo novega, silnega zatiranja našega življa v Julijski krajini.

Naši tamkajšnji voditelji se zavajajo v polni meri sedanjega položaja. Zato pa je šla v Gorici slovenska deputacija h fašistovskemu konzulu Heilandu, v Trstu

pa h generalu Sanni. Slovenske odposlance sta oba sprejela ljubeznivo in zlasti general Sanna je naglašal, da hoče biti pravičen in nepristranski naprav vsemu prebivalstvu kot sedanjih vrhovnih funkcionar, ki ima skrbeti za javni mir in red. Fašist Heiland je obljubil slovenskim Goričanom, da jih bo rešpektiral in da se jim ni ničesar bati, nato pa je šel predsedovat sestanku, ki izganja naš jezik iz javnih uradov.

Skrajno težke čase preživljajo julijski Jugoslovenci. Toda duhom ne klonijo. "Era Nuova" je priobčila te dni pogovor v dr. Mikuličnem, tajnikom političnega društva "Edinosti", ki je odkrito izjavil, da so Jugoslovenci zadovoljni s tem, kar se je zgodilo in da sedaj vsaj vedo, kam se imajo obrniti v svojih zadevah. Od nove vlade pričakujejo pravičnost in nepristranost. Fašisti so naglašali opetovano, da je cilj fašizma obnova reda in pravičnosti, zato upajo Jugoslovenci, da se to načelo aplicira tudi na nje, ki tvorijo največji del državljanstva v novih provincah. Jugoslovenci ne zahtevajo nič drugega nego možnost, da si ohranijo svojo individualnost brez prejedca za državne interese v mirnem in prijateljskem sožitju s sodeželani italijanske narodnosti.

Vspričo novega položaja in glede na dogodke, navedene v tem članku, se hočejo voditelji političnega društva "Edinosti" za Trst in Istro ter Goriško, kakor čujemo iz Julijske krajine, obrniti do vseh v poštev prihajajočih činiteljv potom odposlanstva, da povedejo svoje želje in označijo svoje stališče do novih razmer ter da sližijo iz ust odgovornih državnikov, kaka usoda zadene v nastopajoči novi dobi Jugoslovence v Julijski krajini. Stopiti nameravajo do generala Sanna v Trstu, do vodstva pokrajinske fašistovske organizacije in poslati tudi k ministrskemu predsedniku Mussoliniju svoje odposlanstvo. Jugoslovenci hrepene po miru in redu, po spoštovanju svoje individualnosti, po dobitvi vseh pripadajočih jim pravic in po složenem sožitju z italijanskimi sodržavljanji.

Fašizem je dorastel do svojega vrška, dobil je moč v svoje roke, sedaj se pokaže, kaj hoče in kake so njegovi nameni tudi v Jugoslovenci, ki hočejo priti do čiste jasnosti za svoje bodočnost. Po zvezdevne italijanski odločitvi bomo sodili, kake vrste odnošaje išče Italija z Jugoslavijo.

Iz Jugoslavije.

Osnovanje splošnega privrednega saveza za Jugoslavijo.

V trgovinski in obrtni zbornici v Osijeku se je vršila konferenca vseh tamokšnjih privrednih organizacij v svrhu osnovanja splošnega privrednega saveza za vso Jugoslavijo. Razen delegatov omenjenih organizacij so bili prisotni tudi funkcionarji trgovinske in obrtne zbornice. Konferenca je ugotovila potrebo, da se vsi obrtniki, industrijalci in trgovci iz vse države ujedinijo za borbo in za čuvanje svojih ogroženih interesov in skupne privrede v Jugoslaviji. Za izvedbo te namere se je sestavil poseben odbor.

Dalmacija za našo Koroško. Ob obletnici nesrečnega izida plebiscita na Koroškem je imel v Splitu pod okriljem "Jugoslovenske Matice" dr. Vinko Brajević javno predavanje: "Naša izgubljena Koroška". Govornik je v izerpnu predavanju orisal zgodovino Koroške in navajal razloge, vsled katerih se mora tudi Dalmacija kakor vsa Jugoslavija zani mati za to vprašanje, ki nikakor še ni definitivno rešeno. Opozarjal je zlasti na to, da mora jugoslovenska diplomacija biti pripravljena, da zahteva v slučaju, da se Avstrija združi z Nemčijo, zmanet del Koroške za Jugoslavijo. Svoje predavanje je zaključil s pozivom, naj se vsi spominjajo ob vsaki priliki naših nesrečnih rojakov na Koroškem.

Odlikovan vojni akademik Slovenec. V spomin na svojega brata, pokojnega majorja Milana Štefanovića, ki je padel v svetovni vojni,

je soproga vojnega ministra Vasića ustanovila fond, iz katerega se nabavljajo sablja onemu gojenju vojne akademije, ki je prvi v činu. Letos je bil s to spominsko sabljo odlikovan artilerijski podporočnik rajak Milan Prosen kot prvi v svojem razredu.

Zločin beogradskega bogataša. Beogradska policija je prišla na sled nenavadnemu zločinu. Beogradski bogataš Gjorgjević je poslal svojo 13letno svakinjo Jaroslavo Venturo. Omamili jo je s kloroformom ter jo imel potem dva dni zaprt v sobi. Ker je bila Gjorgjevićeva soproga zaradi svoje sestře v slabem, je zadevo ovdela policiji, ki je sobo siloma odprla, ter zaslišala zaprto deklico. Gjorgjević je bil aretirani, deklica pa so poslali v bolnišnico.

Z beogradske univerze. Za državne izpite na juridični fakulteti beogradske univerze se je početkom zimskega semestra prijavilo 2200 kandidatov.

Komunistični poslanci, ki so bili radi vidovdanskega atentata na kralja Aleksandra obsojeni v zaporno kazen, so si pridobili pravico, da se jih izpusti iz zapora proti jamstvu, ker so prestali že polovico kazni, na katero so bili obsodeni. Ministrstvo pravde se je sicer že bavilo s tem vprašanjem, vendar pa še ni padla nobena odločitev. Kakor poroča "Politika" iz merodajnega vira, pa bodo morali obsojeni komunistični poslanci najbrže prestati do konca svojo kazen.

Peter Zgaga

Če imate oslu kaj povedati, je boljše, da mu v uho zatrobite, kot da bi mu za hrbtom govorili.

Najbrže so ženske z dolgimi kijkljami ravnatoko malo zadovoljne kot sem jaz.

Neki rojak iz New Haven, Mich. je pisмено vprašal:

Rad bi vedel, koliko Jugoslovanov se priseli po Michiganskem jezeru v Ameriko, da se je izplačalo jugoslovenski vladi poslali sem svojega novega kraljevskega priseljeniškega komisarja Mr. Etbina Kristana?

Newyorški prohibicijski komisar je v enem dnevu spodil iz službe petdeset prohibicijskih agentov.

S tem ni ničesar drugega dosegel kot to, da je v New Yorku petdeset butlegarjev več.

Ko se je povspel Mussolini na krmilo itajanske vlade, je sprejel v avdijenci tudi našega primorskega poslanca Vilfana.

Vilfan mu je tožil o razmerah v naši domovini, pojasnjeval divjanje fašistov in prosil zaščite za svoj narod.

Mussolini mu je ošabno odvrnil: Kaj pa še hočete več? Več pravic imate kot ste jih imeli pod Avstrijo. Imate svoje liste v slovenskem jeziku, imate svoja zborovanja in smete slovensko govoriti.

Mussolini najbrže ne ve, da je vsak slovenski list v zasedenem ozemlju, ki kaj črne o laškem nasilju, konfisciran;

da je vsako slovensko zborovanje razpuščeno, če govornik ne povzdiguje Italije do nebes; da smejo naši ljudje na uradih le takrat slovensko govoriti, ko kaj prinesejo, da pa ne dobe ničesar tudi če prosijo v čisti italijansčini.

Primorski Slovenci si ne žele ničesar drugega kot da bi se jim tako godilo kot je godilo Italijanom pod Avstrijo.

Toda ta želja je že skoraj pregrešna.

Avstrija je protežirala Italjane na vseh koncih in krajih; italijanske govorce ni preganjal noben avstrijski uradnik; na Primorskem so imeli v vladnih službah prednost ljudje, ki niso znali besedice slovenski ali nemški, dočim je moral naš človek napraviti izpit iz slovensčine, italijansčine in nemščine, da je s težavo dobil kako podrejeno mesto.

Avstrijska vlada je zapirala naše narodne šole in otvarjala na svoje stroške šole Lege Nezionale.

Če se komu kolče po tistih lepih časih, se kolče primorskim Italijanom.

Z vsakim dnem bolj uvidevajo, da jih je Italija s svojim odrešenjem pogubila.

Primorski Slovenci so preskromni, da bi kaj takega zahtevali, dasiravno bi bila sveta dolžnost poštna vlada, da jim kaj takega da.

Jugoslovenska Katoli. Jednota
Ustanovljena l. 1898 Inkorporirana l. 1901
GLAVNI URAD v EBY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 923 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 109 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412 - 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 648 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZRAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 13 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4322 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdrževalni odbor:
VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 - 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON ČELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačoše se uradnih zadev kakor tudi demarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniška splevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovenska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zjavi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev 50 pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

Smrtna kosa. V Celu pri Vipavi je umrla ga. Frančiška Zgur, roj. Pančuh.

Nesreče pri delu v Gorici. Zidar Peter Lipičar, 25 let star, je padel z višine 10 metrov. Prodeljali so ga v bolnišnico. — Jožef Sirotnjak je padel s tramovja. Popadla ga je božjast in si pobil.

Krvava nedelja v Trstu. Neko nedeljo ponoči se je oglašil na rešilni postaji s krvavo glavico 22letni Ivan Pipan. Medtem ko so mu bolniški strežniki obvezovali rano, jim je pravil, da, ko je šel proti domu, ga je ustavila gruča fantov. Eden izmed njih ga je udaril z gorjaceo po glavi. Zakaj, tega ni vedel povedati.

Kamnosek Josip Peresan je popival v neki gostilni pri Sv. Mariji Magdaleni. Slučaj je nanasel, da se je malo pred policijsko uro spril z nekim prijateljem, s katerim je bil ves večer preživel v najlepši slogi. Moža sta se dal časa prepirala; končno sta si pa izbrala drugo sredstvo: skočila sta si za vrat. Vse je kazalo, da se ne bosta takomalo spustila. Toda posegel je vmes neki močan človek. Par minut pozneje je odkorakal kamnosek proti rešilni postaji.

Ista usoda je doletela kočijaža Ivana Vovka. Prepiral se je z nekim znancom, ki je ves iz sebe povlekel iz žepa nož in mu ga zasadil v čelo. Ranjenec je dobil prvo pomoč na rešilni postaji.

Tatovi prijeti. Iz Gorice — Ne poročamo vsek dan kaj podobnega, dasi imamo priliko poročati dan za dnem samo o tatovih. Posebno so naše sicer mirno mesto zadnje dni razburjale drzne tatvine, ki so se godile ob belem dnevu, ko je največji promet na ulicah in sicer tako drzno, da človeku kar sapa zastane. Saj se človek ni zanesel, da ga ne okradejo pred nosom. Naj omenimo te tatvine pri poslanecu Podgorniku in v trgovini Korena Poleg tega je bilo naznanjenih še mnogo manjših tatvin, ravno take drznih. Javno je, da je morala tedaj policija kaj ukreniti v tem oziru. In ukrenila je res. Posrežilo se je ne-

Ameriški družinski koledar za leto 1923. Izdala in založila Jugoslovenska delavska tiskovna družba 192 strani. Cena 75 centov.

Knjiga je lepa, priročna, trdo vezana. Vsebinska vsestranska. Slik dosti, poučnega čtiva dovolj. Skladno delajo proizvođači mladih starokrajskih pesnikov, na kojih pamet je vojna proizvedla svoj uničevalen vpliv. Razen Cankarjevih in Čehovih črtic je v Koledarju edinole Ivan Molekova pesem "Žica z mesa, krvi" globoka in izborna zamišljena. Kaj take pretresljivo lepega se ne čita vsak dan.

Denar govori!

Varčujte in pripravljajte si s tem neodvisnost za Vašo starost.

Vložite Vaše prihranke v domač zavod, kateri Vam nudi neoporekljivo sigurnost in 4% obresti od Vaših vlog.

Vljudno ste vabljeni, da nam zaupate Vaše prihranke in pomnožite število vlagateljev, kateri imajo naložen svoj denar pri nas na

"Special Interest Account"

Overjeni znate biti, da bodo Vaši dolarji v pravih rokah in boste glede njih sigurnosti lahko mirno spali.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York

Glavni zastopnik: JADRANSKE BANKE

M a d e ž .

Josip Premk:

Ko je pospravila učiteljica Anka svoje stvari v kovčeg in se ozrla po sobi, se ji je zazdelo vse tako nekako dolgočasno in prazno, vse bolj prostorno, nego je bila vajena dasi se pravzaprav ni nič izpremenilo; še vedno je stala tam tista široka, črnkasta omara, ki je zavzemala skoro polovico sobe, tudi postelja je bila prav tako lepa drabnarija, ki je bilo v njej osredotočeno in zapopadeno vse Ankino življenje.... Lepo v vrsti je bilo razloženo vse, vsaka najneznatnejša stvar na tako strogo določenem mestu, da je smatrala Anka za nečuvn dogodek, če je zabodil le pomotoma kak nepotreben listek med njegova pisma ali se pomešala kak razglednica od te ali one prijateljice med šolske zvezke, ki jim je bil določen že vseh šest let njegova službovanja na deželi ozek prostor čisto tam na robu mize. Takoj poleg njih so stale tri stekleničice različnega črnila in med njimi so bili popolnoma svinčniki tako lepo sorazmerno drug od drugega, da se ni nobeden dotikal s svojim koničastim koncem rdečkaste spominske knjige, ki je po njej listala učiteljica Anka vsak večer. Tik poleg nje so se kopičila široka pisma tete Marije, ki jih je pisala redno vsak mesec dvakrat in jih je Anka tudi prav tako redno vsak mesec dvakrat prebrala, dočim je brskala po sedanjem kupčku, kjer so bila zložena z isto skrbnostjo — njegova, skoro vsako prsto uro....

A sedaj je stala miza prazna kakor oropana in Anki se je zdela še enkrat večja kakor poprej.... Niti najmanjšega lističa ni bilo na njej, samo zimsko sonce, ki je lilo skozi okno svoje medle žarke, se je zaspano ogledovalo v njeni goli, tu pa tam že nekoliko razpokani in črvivi plošči. Kajti Anka je pospravila v kovčeg vse do najneznatnejšega svinčnika, da je bila soba zopet natanko tako dolgočasna, kakor se ji je bila zazdelala pred šestimi leti, ko je prišla s prav tem kovčegom na svoje prvo službovanje. Samo tisto pismo tete Marije je še ležalo tam na postelji; kakor da se ni mogla odločiti — bi ga li prideljala drugim ali ga rajši sežgala, kakor se je že parkrat namenila v teh štirinajstih dneh, ko se je poslavljala od tega kraja. Pravzaprav se Anka ni poslavljala, zakaj dasi je videla že vse pripravljeno za odhod, še vedno ni mogla verjeti, da odhaja.... In vendar je bila resnica: že prejšnji dan se je poslovila od svojih učencev v dolgim, prisrčnim govorom in potem je stopila po razredu in pogladila skoro vsakega po kuštravih lasih, samo na županovega Janka se ni ozrla. — Nikoli ni marala tega dečka, ki je bil eden najpridnejših in jo je poslušal verno kakor svojo mater. A Anka se je bala njegovih temnih oči, pred njimi je morala pogledati vedno v stran.... Nevede se je včasih ozrla nanj, pa ji je zastala beseda sredi govora, da je jezno stisnila ustnice in prenehala razlagati. In Janko je čutil to njeno mržnjo: če jo je srečal na vasi, se ji je ognil v velike ovinku, kar jo je mnogokrat tako razburilo, da ji je podplula lice temna rdečica. Ali Anka ga ni sovražila, več ko na vse druge učence je mislila nanj, le tistih njegovih temnih oči se je bala, dasi jih je gledala čisto celo v sanjah.... Kajti prav take oči je imel trški koncipient Vladimir Zore, ki so o njem govorili pred tremi leti, da se poroči z učiteljico Anko, pa se je potem stvar končala tako, da je odšel on tja nekam v Istro, Anka pa ostala še dalje v tej svoji učiteljski službi. Tudi v trg, ki je bil samo dobro uro od vasi, kjer je službovala, ni hodila več in s časom se je stvar popolnoma pozabila. — In morda je pozabila tudi Anka sama, da so ji nekdanj njegove vroče, temne oči tako oamamile dušo, da mu je darovala vse.... dasi ga je poznala le kratko časa in ga je sovražila potem kakor nikogar na svetu — morda je pozabila, kajti mnogokrat je bila vesela in rasposajana kakor po-

prej, samo sorodnih oči ni smela zagledati.... Zato je bil županov Janko edini izmed učencev, ki ga ni pobožala njena mehka roka in se ni poslovila od njega niti s hladnim pogledom, dasi bi ga bila rada poljubila prav v ustnice in ga odskočevala vsaj z enim poljubom za vso krivico, ki mu jo je delala skoro dve leti; pa je dvomila, da bi Janko pri tem zatisnil trepalnice, a njegovih oči se je bala bolj od spominov tistega dogodka....

In vendar Anka skoro ni mogla verjeti, da obhaja resnično, dasi je sedela še pred dobro uro vsa zatopljena v svojo bodočnost....

Že je videla v duhu teto Marijo, ki jo počaka na kolodvoru s tistim skrbnim, venomer smehljajočim obrazom, in že je slišala celo vrsto vprašanj, ki jim bo komaj sproti odgovarjala. Vse natančno bo hotela vedeti, kako se je poslovila od svojih učencev, od vaščanov, kako jo je razveselila vest, da je vendar rešena službovanja.... vse natanko, do poslednje neznatnosti in potem prične z navseti in nauki, kako se mora ravnati v bodočem življenju, v zakonu, in konča naposled z običajnim kimanjem: "Da, da, tako sem obljubila tvoji materi na smrtni postelji, da bom skrbel za te kakor za lastnega otroka, in zato sem že preskrbelo vse potrebno, kajti kakor si mi sporočila v svojem zadnjem pismu, si službo že odpovedala in skoro prideš. Lepo zračno stanovanje, ne ravno sredi mesta, kajti ljubo dete, denar ima danes veliko vrednost —"

Bog ve kaj vse je že pripravila in nakupila, da jo oskrbi vsaj z najpotrebnejšim za popoko, in potem ne bo ne konca ne kraja tistemu premišljevanju — kako bi se najlepše prišle te in one čipke, zaznamovalo perilo, kakšna oprava bi najbolj pristopila za to ali ono sobo, temne ali svetle gardine, ne prekrivče preproge in potem kuhinjska oprava, ne pretežka in preogromna, kakor za kako gostilno, vse lepo okusno, nič razkošnega....

"— kajti ljubo dete, denar ima danes veliko vrednost, tvoja mati pa ti ni zapustila mnogo. I, seveda, mahno pokojnino je dobivala po tvojem očetu. Pa se bo že vse lepo uredilo; da, vsaj ti mi napravljaj veselje, Anka." Tako bo končala in pričela potem zopet premišljevat, če je izbrala primerno stanovanje, dovolj svetlo in ne pregrado in dovolj prostorno in zračno.... "Kajti, ljubo dete, zdravje je najvažnejše na svetu, človek mora paziti, da ga ne izgubi. No, pa saj ti si zdrava, da, da, ti mi napravljaj veselje, Anka."

Naposled se bo domislila še poročne obleke in preskrbelo bo vse modne časopise, donesla vzorce iz vseh trgovin in preudarjala in primerjala po okusu in svoji izkušnji, kaj bi bilo primernejše, da bo v vsakem oziru zadovoljilo....

"Kajti ljubo dete, tudi po obleki sodijo ljudje in človek ne more vedno ustreči svoji želji. Pa saj ti nisi ravno izbirična; da, da, ti mi napravljaj veselje, Anka."

In to pojde vse tako po vrsti in ko ji ne preostane naposled nič več, o čemer bi še lahko premišljevala in govorila, prične zopet od kraja, ali se ni morda odločila za to ali ono stvar napačno in bi bilo morda bolje drugače. In ona jo bo morala slediti iz trgovine v trgovino, vsepovsod.... "Br...."

Anka je stresla z glavo in je zakremžila svoj lep obraz v nezadovoljne grobe, ki bi se ga ne mogla morda nikoli privaditi.... In vendar se ji je zazdel Ivan mnogokrat vreden, da bi ga uslišala.... Vselej kadar je brala njegova pisma, je videla pred seboj njegov vdani obraz, tiste velike, plave oči, ki so gledale tako mirno in proseče in ki jih ona prav zaradi tega nekdanj ni mogla. Nikoli ni marala plavih, ponižnih pogledov in zato je vsa vztrepetala, ko je pogledal on, ki je nosil v svojih temnih, vročih očeh vse sladki pekel.... Zdaj je odšel in jo pustil ponižano in osramočeno, ko je bilo v njenem sreču največ vere! Zato se je bala teh temnih oči, ki je umrl v njih ves njen ponos. A da bi se vrgla po vsem tem v naročje njemu, ki sanja o njej Bog ve kako lepe večera, da bi se ne oglasil. Piše Ti vedno, kaj ne; že in pismen lahko spoznaš, kako Te težko pri-

BOLEZEN GA JE PREMAGALA.

Pred dobrim tednom je zbolel v newyorskem Centralnem parku star slon, znan pod imenom Hat-tie. Zdravniki so konstatirali, da ima influenco. Ko so mu zilili v grlo štiri kvarte žganja, je postal precej živahen in zdravstveno stanje se mu je za čelo hitro vracati. Včeraj zvečer so ga pa naši mrtvega. Zadel ga je kap. Tehtal je osemsto funtov.

čakuje. Ljubo dete, želim Ti samo dobro, saj sem obljubila tvoji materi na smrtni postelji, da bom skrbel za te kakor za lastnega otroka, in zato sem že preskrbelo vse potrebno, kajti kakor si mi sporočila v svojem zadnjem pismu, si službo že odpovedala in skoro prideš. Lepo zračno stanovanje, ne ravno sredi mesta, kajti ljubo dete, denar ima danes veliko vrednost —"

Dalje Anka ni čitala, ampak počasi in skoro zamisljeno položila pismo nazaj na posteljo in stopila nato k oknu. Svinčeno sivo je dremalo nebo nad mirno, s snegom odeto dolino in sonce je viselo tam nad meglenimi gorami kakor okrogla rumena ploskev brez luči in gorkote. Tako tiho je bilo na vasi, kakor da so vsi spaspali pri gorkih pečeh in čakajo, da zdrkne s streh tista debela snežna plast, ki je visela tu pa tam globoko čez žleb. Kakor dve rjavi kači sta se videli razvoženi koleznici na zasneženi poti tam proti cerkvi, kjer je posedala tropa vran, in ko je gledala Anka nekaj časa po tej mirni in tihni vasi, se je obrnila naenkrat skoro začudeno, kakor da jo je kdo poklical. Samo mimogrede je običal njen pogled na tetinemu pismu tam na postelji, nato se je zagledala v mizo, ki je bila še pred kratkim vsa obložena s tisto različno drobnarijo, v kateri je videla Anka svoje skromno življenje.... Zdaj je stala tam gola in prazna, tudi kovčeg je bil že pripravljen in tetino pismo tam na postelji je vabilo in klicalo venomer....

A Anki je bilo težko se odzvati.... Če je pomislila na vse, za kar se je odločila, se ji je zdelo, da se je zgodilo vse le v nekakem izpremembo tega njenega enoličnega tihga življenja: da bi se pa morala za vedno posloviti iz tega kraja, ki m uje pripadala zdaj z vso dušo, skoro ni mogla verjeti. In kam naj tudi gre, da se bo dvignil med njeno preteklostjo in bodočnostjo trden zid, čez katerega ne bodo mogli niti spominiti? Bala se je iti odtod in pričeti drugo, novo življenje, ki bi se ga ne mogla morda nikoli privaditi.... In vendar se ji je zazdel Ivan mnogokrat vreden, da bi ga uslišala.... Vselej kadar je brala njegova pisma, je videla pred seboj njegov vdani obraz, tiste velike, plave oči, ki so gledale tako mirno in proseče in ki jih ona prav zaradi tega nekdanj ni mogla. Nikoli ni marala plavih, ponižnih pogledov in zato je vsa vztrepetala, ko je pogledal on, ki je nosil v svojih temnih, vročih očeh vse sladki pekel.... Zdaj je odšel in jo pustil ponižano in osramočeno, ko je bilo v njenem sreču največ vere! Zato se je bala teh temnih oči, ki je umrl v njih ves njen ponos. A da bi se vrgla po vsem tem v naročje njemu, ki sanja o njej Bog ve kako lepe večera, da bi se ne oglasil. Piše Ti vedno, kaj ne; že in pismen lahko spoznaš, kako Te težko pri-

Nemčija v repara rjiskih škripcih.

Reparacijska komisija pod pred sedstvom Barthoua je začela svoje težavno delovanje v Berlinu. Tragičen pa vendar zelo zanimiv je ta posel za nekdanj ves svet izvijajočo Nemčijo, kateri se je prav sedaj sovražna kača v podobni reparacijske konference o-vila okrog je tudi širokih in močnih prs. In potem še poročajo, da se je prva seja izvršila v povsem stvarnem poteku! Mogoče! Tri glavne naloge je rinesla ta neizprosna, po vsem pričakovanju na vse pretege trdosrčna komisija na lice mesta v Berlin. In zdi se ti, kakor da je zapela tromba poslednje sodbe za izrednim kaznim določeno Nemčijo. Zanimivo je, da nemška pamet, ki je vsi trudi in naporu njenih zmagovalcev še niso pognali v kozji rog, tudi to pot ni prišla v zadrego. Državni sekretar Schroder je namreč pozdravil konferenco s prijaznim naznanilom, da utegne budgetni primanjkljaj znašati 440 milijard v prvi vrsti na breme mirovne pogodbe. Se non e vero, e ben trovato, pravi italijanski pregovor. No, pa člani reparacijske komisije imajo menda dobre nosove. In kakor v odgovor na Schroderjev pozdrav so posegli takoj prvi dan na dno in začeli govoriti o naj-nujnejši potrebi za Nemčijo, namreč o potrebi stabilizacije nemške državne banke (Reichsbank), katere se morajo uporabiti za stabilizacijske svrhe. Pri tej priliki so se seveda nemudoma dotaknili tudi "zlatne milijarde", te zlate princezine, ki počiva v nedostopni zakladnici namške državne banke in ki jo enijo na okrog 1000 milijard papirnatih mark, torej na dvakrat večjo vrednost nego je tega "raztrganega" papirja v prometu. Nihče se ne sme čuditi, da so Angleži in Amerikanci v Berlinu "an der Quelle" napoprej začeli povpraševati in stikati za nemškim zlatom. Saj na zlatu visi, kakor je že Goethe dejal, ves svet in drvi za njim prav tako, kakor sedaj Amerikanski komisariji za zlatimi zakladi premaneganega, pa premetenega Nemca. Predsednik nemške državne banke Hauenstein je točno odgovoril, da je to zlat Nemčiji neobhodno potrebno, če naj se izvede stabilizacija marke in valute, brez katere je vsaka okrepitev in reitev iz nemške zagate in valutnega brezna nemogoča in neizvedljiva. Incidit in Seylam itd. velja tedaj tudi za Angleže v tem slučaju, ker bi z zlatom pobrali Nemčiji zajedni tudi vsako upanje, vsako možnost za zboljšanje nemškega denarja, ki vse svoje veljave vzlje vsem zmagam odločne antante do sedaj še ni izgubil, pa tudi nikdar izgubiti ne more, dokler se Nemčije "mit Sack und Paek" ne pomete iz evropskega in svetovnega zemljevida. Pričakuje se, da nemški "Drathzieherji" nastopijo s premeteno zahtovo po moratoriju

Nemiri v vzhodni Galiciji.

Poloficielno glasilo Lvovskega poljskega policijskega ravnateljstva "Gazeta Codzienna" poroča, da so ukrajinski vstaši tačas na delu v okrajih Sokal, Brody, Rohatyn, Zloczow, Tarnopol, Budczaz, Stanislaw, Berezany, in Peremyslany. Domneva, da se bodo oddelki koncentrirali pri Budeczazu ali Stanislawu. Ukrajinsko prebivalstvo se pridružuje vstašem ki so si postavili nalogo, da Vzhodno Galicijo osvobodijo poljske okupacije. Vstaši požigajo poljske dvorce in naselbine ter odstavljajo poljsko policijo. Poljske čete so pri Kosovu trele na vstaše in začele boj, katerega izid pa še ni znan. Poljska vlada je poslala v Vzhodno Galicijo poleg pehote in konjenice tudi artilerijo. Brozjavne in telefonske napeljave na črti Lvov—Podhajce in Lvov-Berezany so porušene. Tudi v Karpatih se je jugovzhodno od Sanki pojavila vstaška skupina.

Na varnem.

Lidija Schöning false Škribulja se je klatila po Celju kot zelo sumljiva dama. Končno jo je policija aretirala zaradi potepuštv. Informacije pri ljubljanski in zagrebški policiji pa so dognale, da je Schöning zasledovana zaradi večje poneverbe in tatvine. Policija jo je izročila okrognemu sodišču v Celju, odkoder jo bodo najbrž poslali v Zagreb, kjer se je najbolj udejevala.

Desetletnica bitke pri Kumanovem.

"Marska Straža" piše: Dne 23. oktobra smo slavili desetletnico velike zmagе Srbov nad Turki. — Bilo je v balkanski vojni, ko so se naša srca skrivaj radovala zmagę Srbov nad tisočletnim sovragom križa — Turkom. Na tistem smo se veselili, glasno nismo smeli (v Avstriji), in ko so v onih dneh zbirali naši rodeljubi za srbski Rdeči križ, so morali v vlažne ječe. Tiste dni — danes pred 10. leti — se je pri Kumanovem izvojevala slavna bitka, ki ni le za vedno strla osmanskega jama, ampak je položila tudi temelj novi državi — veliki Jugoslaviji, v kateri živimo. — Po vseh cerkvah naše mile domovine so se vršile danes službe božje za pokoj duš onih herojev, ki so žrtvovali sebe za blagor domovine. — Pri Kumanovem se je imela maščevati osveta radi Kosovega. In izvrgla se je. Pri Kumanovem sta se udarili dve precej enako močni sili: Turki s 115.000 mož močno armado in 200 topovi in Srbi s 120.000 mož broječo vojsko (od katerih pa je bilo v nojni vrsti le 80.000 mož) in 200 topov. Turki so vse svoje sile pogladi v boj, ki je postal sedil in obupen. Šele drugi dan (24. okt.) ob 1. uri popoldne je padla odločitev. Kraljevič Aleksander je pohitel v Kumanovo, kjer še ni bilo srbske vojske, ker ni imela časa zavzeti mesto, vojska je gnala porazenega sovražnika. V Kumanovem je prišlo prebivalstvo z županom na čelu in čestitalo kraljeviču na zmagi. Semintja se je slišal še kak strel iz hiš ali džamij, kjer so se utaborili: Arnavti (Albanci), a to je bil le slaboten odmev težke bitke tega dne. V bitki pri Kumanovem je bila uničena turška vladarska armada, izgubila je še 12 tisoč ljudi za časa umikanja do Skoplja in Veleša. Razpršila se je na deset strani, razorožena, tako da njeni ostanki niso bili več značilni za kako bitko — Z odločilnima bitkama pri Kumanovem in pri Lozogradu koncem oktobra 1912 se je pravzaprav zaključila doba turške vlade v Evropi. Sicer je ostala Turčija po neljubem epilogu k obema balkanskima vojnama še vedno v posesti iztočne Tracije z Jedrenom in Carigradom, toda njeno evropsko ulogo smemo kljub temu in kljub najnovejši reakciji vendarle smatrati kot doigrano. Ravno kumanovska bitka pomeni tedaj zadnji mejnik v zgodovini turškega napredovanja in propadanja v Evropi. Pri tej priliki je primerno, da si napravimo zaključno sliko o razvoju turškega gospodarstva na evropskih tleh. Kumanovska zmagina in zmagi balkanskih zaveznikov na drugih bojiščih so zrušile preostanek turške državne zgradbe na Balkanu, svetovna vojna pa je vrgla Turke iz Arabije, Mezopotamije, Palestine in Sirije. V sled srečnih okolnosti so Turki pod Kemalovim vodstvom rešili turško Armenijo, Kilikijo, Smirno in vzhodno Tracijo, toda tudi v

Doctor Moy je uspešno zdravil na duhu, božastne napade, padavice, zastrupljenje, središnje jetrne, ledene in pljučne bolezni; bolezn v želodcu, glavni ali hrbtu; bolezn oč, roke, noge ali hrbtu; oteklino, revmatizem; kožne bolezni, srbeče, ocr-

ce, oslabelost, moške ali ženske bolezni ali slabo kri; brez operacije v najkrajšem času po najnižji ceni.

Urade ure: ob delavnikih od 9. do polno do 6. zvečer. Ob nedeljah in praznikih od 9. do polno do 1. popoldne.

DOCTOR JIN FUEY MOY
308 GRANT STREET
PITTSBURGH, PA.

Velika Blaznikova Pratika
(s tremi mlatiči.)

Cena s poštnino ... 20c

25 pratik \$3.75
50 pratik 6.50
100 pratik 12.00

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street New York

ADVERTISE IN "GLAS NARODA".

3581 IZTISOV je bilo prodanih z današnjem dnem.

Zavedajoč se izborne kakovosti izbrane vsebine Slovenskega Amerikanskega Koledarja smo letos tiskali 2000 iztisov več kot prejšnje leto.

K bogati vsebini koledarja so prispevali: A. J. Terbovec, dr. Grahek, M. Pogorelec, F. Oklašen in drugi.

Večji in boljši koledar za isto ceno kot lansko leto.

Cena za Ameriko in Jugoslavijo

40c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street New York

KAPITAN BLOOD

NJEGOVA ODISEJA.

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

52

(Nadaljevanje.)

Svojega sla si je izbral na prebrisan način. Pomožnemu gubernu je bilo med vsemi jettiki največ na tem, da ohrani mesto nepoškodovano in bil je edini človek, ki bo v svojem lastnem imenu in na svoj lastni načrt najbolj prosil za ohranitev mesta ter za preprečitev usode, s katero mu je pretel kapitan Blood.

Prav kot je računal, tako se je tudi zgodilo. Pomožni gubern je izročil pismo ter pričel sam prositi admirala, naj sprejme pogoje ter reši mesto.

Don Miguel pa je bil močnejšega srea. Res je bilo njegovo brodovje deloma uničeno in vse poškodovano. Rekel pa je, da je bil le presenečen in da se kaj takega ne bo več zgodilo. Forta ne bo do nikdar presenetili. Naj stori kapitan Blood v Macarayo kar hoče, zanj bo prišel britek obračun, ko bo končno sklenil odpluti za morje — in ta sklep bo moral priti prej ali pozneje.

Pomožnega gubernija se je lotila panika. Ni se znal več obvladati ter povedal admiralu par trpkih stvari. Niso pa bile tako trpke kot one, katere mu je zabrusil v obraz admiral v odgovor.

— Če bi bili vi tako lojalni svojemu kralju, ko ste skušali braniti uhođ tem prokletim piratom kot bom lojalen jaz, ko jim bom branil odhod od tukaj, bi se ne nahajali sedaj mi vsi v takih zadržkih. Ne dolgočasite me torej s svojimi strahopetnimi nasveti. Jaz se nočem pogajati s kapitanom Bloodom. Jaz poznam svoje dolžnosti do kralja ter jih hočem tudi izpolniti. Jaz poznam tudi dolžnost napram samemu sebi. Jaz imam privaten obračun s tem lopovom, katerega nameravam poravnati. Vzemite to pismo s seboj nazaj.

Pomožni gubern se je vsled tega vrnil z odgovorom admirala v Maracaybo, v svojo lastno lepo hišo, v kateri se je nastanil sedaj kapitan Blood. Ker pa se je navzel poguma, katerega je kazal v nesreči admiral, je izročil kapitanu odgovor admirala prav tako kljubovalno kot si je želel Don Miguel.

— Tako je torej stvar? — je vprašal kapitan Blood z mirnim smehljajem, čeprav je občutil v srcu veliko težo vsprico tega izjavljenja. — Well, zelo žal mi je, da je admiral tako trmoglav. Radi tega je izgubil svoje brodovje, ki je bilo njegovo lastno. To lepo mesto Maracaybo pa ni njegova last. Vsled tega ga bo izgubil z manjšo žalostjo v srcu. Žal mi je. Uničenje, kot prelivanje krvi se mi gabi. Ni pa mogoče crugače. Butare drv in dratja bom dal postaviti na primerna mesta jutri zjutraj in ko bo videl zvečer odsvit požara, bo mogoče vendar pričel vrjeti, da je Peter Blood mož besede. Lahko odidete, Don Francisco.

Pomožni gubern je odšel ven ter vlek pri tem nogi za seboj, kajti trenutna kljubovalnost, katero je pokazal, je popolnoma izginila.

Kakorhitro pa je odšel je skočil pokonci Cahusac, ki je prisostvoval svetu, zbranemu, da sprejme odgovor admirala. Bil je bled v lice in roki sta se mu tresli, ko ju je dvignil v protest.

— Sto hudiče, kaj poročate sedaj? — je zakričal. Ne da bi čakal odgovora, je nadaljeval: — Vedel sem, da ne boste tako lahko preplasil admiral. Drži nas zajete v pasti in on to dobro ve. Vi pa ste mislili, da se bo uklonil vašemu nesramnemu sporočilu. Vaše bedasto pismo je zapечатilo usodo nas vseh.

— Ali ste na koncu? — je vprašal Blood mirno, ko je Cahusac prenehel, da vlovi sapo.

— Ne še.

— Potem mi prihranite ostalo. Brez dvoma bo iste kakovosti ter nam ne bo pomagalo pri rešitvi uganke, ki je pred nami.

— Kaj pa boste storili? To mi morate povedati.

To ni bilo več vprašanje, to je bila zahteva.

— Kako vraga naj vem jaz? Mislim sem, da boste imeli vi sami kako idejo. Ker pa ne mislite na drugega kot na to, kako bi rešili svojo lastno kožo, lahko odite vi in oni, ki mislijo tako kot vi sam. Brez dvoma bo španski admiral z veseljem pozdravil skrčenje našega števila celo sedaj, ko je že malo pozno. Dobiti boste od nas jaderico kot poslovljni dar ter se lahko pridružite Don Miguelu v fortu.

— O tem bodo odločali moji možje, — je odvrnil Cahusac, ki je požrl svoj gnjev ter odšel ven, da se dogovori s njimi. Pustil je ostale, da razpravljajo v miru.

Zgodaj naslednjega jutra je zopet poiskal kapitana Blooda. Našel ga je samega na dvorišču, kjer se je izprehajal, z glavo, povešeno na prsi. Cahusac je zamenjal njegovo globoko razmišljanje s potrtostjo. Vsak med nami nosi standard, po katerem ponavadi meri svoje sosed.

— Prijeli smo vas za besedo, kapitan, — je rekel mrko in obenem izovalno. Kapitan Blood se je ustavlil z rokama na hrbtu ter zrl molče na pirata. Cahusac je pričel pojasnjevat.

— V pretekli noči sem poslal enega svojih ljudi k španskemu admiralu s pismom. Ponudil sem mu kapitulacijo za prost prehod z vojnimi častmi. Danes zjutraj sem dobil njegov odgovor. Dovolil nam je pod pogojem, da ne odnesemo ničesar s seboj. Moji ljudje se že vkravajo na jadernico. Odjadrati bomo takoj.

— Srečno pot, — je rekel kapitan Blood, ki se je takoj obrnil v stran ter nadaljeval svoje razmišljanje.

— Ali je to vse, kar mi hočete reči? — je vzkliknil Cahusac.

— Je še par drugih stvari, — je rekel Blood zaničljivo preko hrba, a — vem dobro, da bi jih ne slišali radi.

— Ha, potem z Bogom, kapitane moj. — Strupeno pa je do-stavil: — prepričan sem, da se ne bova videla več.

— Vaše prepričanje je moje upanje, — je odvrnil kapitan Blood.

Cahusac je odšel, grdo proklinjajoč. Še pred opoldne je bil na poti s svojimi tovariši, ki so se bili dali pregovoriti od njega ter odšli tako praznih rok. Admiral je držal dano jim besedo ter jim dovolil prosti odhod na morje, čemur se je kapitan Blood, ki je dobro poznal Španec in njih navade, nemalo čudil.

Kakorhitro so ubežniki dvignili sidro ter odjadrali, je dobil kapitan Blood obvestila, da želi pomožni gubern zopet govoriti z njim. Sprejel ga je in Don Francisco ga je takoj obvestil, da je dobil tekem ene noči premišljevanja povsem drugačne pojme glede usode, pretiče mestu Maracaybo kot pa jih je imel prej dan.

Kapitan Blood ga je sprejel zelo ljubeznjivo.

— Dobro jutro, Don Francisco. Preložil sem krps do večernega mraka. V temi bo vse to lepše izgledalo.

Don Francisco, droban, starejši človek, iz starega plemstva ter majhne življenske sile, se je takoj lotil posla.

— Prišel sem vam povedat, Don Pedro, da sem pripravljen spraviti skupaj odkupnino, katero zahtevate in katere noče plačati Don Miguel de Espinosa, če mi dovolite tri dni odloga.

(Dalje prihodnjik.)

Iz Slovenije.

Zakaj ni premoga.

"Jutro" piše: Zima trka na vrata, a povsod manjka premoga. S strahom in trepetom gledamo v mrzlo bodočnost. Zakaj? Ministrstvo prometa (saobračaja) je poleti zasleglo za železnice skoraj ves premog boljše kakovosti, ki se pridobiva v Sloveniji, zlasti iz premogovnikov Trboveljske družbe. Železniške uprave so zahtevale vedno več in več premoga ter je dosegel kontingent meseca septembra t. l. 230 vagonov premoga na dan. Ta premog se dobivalec južna železnica, direkcija državnih železnic v Zagrebu in direkcija v Beogradu ter še poledine proge v Vojvodini. Obenem s temi zahtevani je izdalo ministrstvo prometa strogo odredbo, da se morajo navedeni kontingenti odpremljati brez ozira na število dostavljenih vagonov. Še več: isto ministrstvo je ukazalo južni železnici, da ne sme za zasebne potrebe odpremljati niti enega vagona premoga, dokler ni odpremljen ves premog za železnice. Čeprav obični vsa industrija in zmrznejo vse peči po Jugoslaviji, železnice morajo dobiti ves premog. Toda produkcija premogovnikov je odvisna izključno od rednega dostavljanja zadostnega števila vagonov. Ako bi železnice vagonov dostavljale redno, bi premogovniki proizvedli dovolj premoga, da bi se lahko pokrivala vse, tudi privatne potrebe. V istini pa se je dostavljalo trem glavnim premogovnikom, v Zagorju, Trbovljah in Hrastniku, meseca septembra t. l. na dan povprečno 63 vagonov manj, nego bi bilo potrebno, da se zadosti najnujnejšim zahtevam industrije ter ostalih konsumentov. Produkcija teh rudnikov bi se zvišala takoj za 50 in več vagonov na dan, čim bi železniške uprave redno pošiljale vsaj 400 praznih vagonov dnevno. Ukaz ministrstva na južno železnico je protikonzent in krši veljavni železniški obratni pravilnik. Hkratu dokazuje, da v ministrstvu ne poznajo rudniškega obrata. Predno pride premog v vagon, pasira separaciji, t. j. premog se sortira v kosovni premog, drobnji premog in zdrob. Železnice prevzajajo le kosovni premog. Zato se morajo vagoni, naloženi z drobnim premogom, sprosti odpravljati na konsumente, ki itak kosovca ne dobje. Toda vlec temu, da so nutilačne vse večje jugoslovanske železniške postaje s praznimi vagoni, ki se ne morejo nikamor ganiti, premogovniki niso dobili dovolj vagonov; zato se je delo zadrževalo, produkcija premoga se je zmanjševala po krivdi železniških uprav in so ostali konsumentje za kurivo prikrajšani.

Pomanjkanje premoga v Mariboru
Mariborska bolnica je morala ustaviti vse operacije do nadaljnjega, ker nimajo premoga za kurjavo operacijske dvorane. Bolniki so večinoma odšli domov.

Aretiran razpečevalec ponarejenih bankovcev.

V Trstu je bil aretiran v neki krčmi v starem mestu Kristijan Musina iz Trzicia. Možakar je hotel namreč vrniti krčmarju v zameno 48 ponarejenih 2lirskih bankovcev, kar se mu ni posrečilo.

Rogaška Slatina — zimska sezona.

Da se omogoči zdravljenje v Rogški Slatini tudi revnejšim slojnim in onim, ki v poletnem času ne morejo za dalje časa zapustiti svojih poslov, je zdraviliško ravnanje s pomočjo zdravstvenega odtoka za Slovenijo v Ljubljani sklenilo pustiti zdravilišče odprto v omejenem obsegu tudi v zimskem času. Ugodne klimatične razmere v Rogški Slatini in njen okolici ter solidne stavbe zdravilišča, ki imajo vse predpogoje za udobno nastanitev gostov tudi v zimskem času, zagotavljajo temu načrtu uspehe, ki morejo v vsakem oziru ugodno vplivati na nadaljnji razvoj zdravilišča. Gostom, ki hočejo zbežati za nekaj dni hrupnemu mestnemu življenju in pomiriti svoje žive, bo Rogška Slatina postala priljubljeno pribežališče, kakor tudi vsem onim ki bolehalo na zelončnih in črevnih boleznih in v letni sezoni za njih zdravljenje ne najdejo časa ali prostora v tem zdravilišču. Četudi bodo gostom na razpolago vsa zdraviliška sredstva kakor v poletni sezoni, bodo cene z ozirom na omejeni obrat zmerne. Upati je, da bo to zdravilišče, ki leži zelo ugodno, tudi za različne zimske športe v doglednem času privabilo v svoji krasni zimski odeji čim največ gostov v okrilje svojih zdravilnih vrečev.

Nočne zgodbe in nezgode, ali življenjske živke.

Štirje kavalirji so neko nedeljo najeli mariborskega izvoška štev. 33 za vožnjo iz Radvanja v Maribor, uro daleč. Ko je izvošek že pasiral železniški most, je na kralja Petra trgu na svoje presenečenje ugotovil, da so mu vsi štirje ušli med vožnjo in da je voz prazen! Seveda se gosti niso popreje pri njem formalno poslovili, niti mu povedali, kdaj in kje naj si poseče nagrado za svojo vožnjo. Izvošek je nato gledal okrog, kje so ubežni kavalirji, in glej, v bližini vidi elegantnega gospoda, ki hiti za neko ponočno damico. Hop, stražnik! Primate ga, ušel mi je, plačal mi ni! Stražnik pa izvoška pomiri, češ, tega gospoda pa poznam, vam bo že plačal, kar jutri se obrnite nanj na ta in ta naslov, v neko banko, najde tam gospoda in mu prezentira račun za vožnjo. Toda gospod ogorčeno odklanja vožnjo in dokaže, da on sploh v Radvanju ni bil. Izvošek se je torej motil. Zato odide godrnjaje. Bančnik pa se vsede ves jezen k mizi ter napiše policiji pismo, polne sočnih žaljk, napadov in groženj, da si bo že poiskal zadostneje. Policija odstopi pismo državnemu pravdnstvu, ki dvigne proti pisu optožbo. Dne 12. oktobra je bila razprava in bančni uradnik je dobil za svoj spis 1000 Din honorarja. Izvošek pa še sedaj nima plačane vožnje iz Radvanja.

Aretiran detektiv.

V avgustu je nekega lepega dne odpotoval ptujski mojster Avgust Geiser v spremstvu nekega dijaka s kolešom iz Ptuj v Maribor, da tam izvrši neke nujne posle. Teh poslov pa menda ni bilo preveč, zato sta se oba izletnika zabavala

po raznih gostilnah in prišla tudi k hrčki natakariji Francki "Pod lipo". Tam je Geiser Francko hudo pogledal in jo pričel izpraševati razne rodbinske zadeve. Najnujno vprašanje, kdo je pravzaprav, jej odgovori, da je detektiv in da je ona osunljena zaradi umora neke natakarije v Slovenski Bistrici. Obenem da je osunjenih tudi še pet drugih natakarij. Natakarija Francka je začela jokati, potem pa je zahtevala njegovo legitimacijo. Geiser je odgovoril, da bo legitimacijo že videla na policiji, on da je detektiv, mladi gospod poleg njega pa doktor. Natakarija je v strahu pobegnila do bližnjega stražnika, ki si je energičnega detektiva ogledal ter odpeljal njega in njegovega molčnega spremljevalca "doktorja" na pristojno mesto. Dne 12. oktobra se je vrnila pred mariborskim sodiščem obravnava Mladi "doktor" je bil oproščen, Geiser pa je dobil 400 Din "nagrade" za svoje detektivsko delovanje.

Pomanjkanje premoga v Mariboru
Mariborska bolnica je morala ustaviti vse operacije do nadaljnjega, ker nimajo premoga za kurjavo operacijske dvorane. Bolniki so večinoma odšli domov.

Aretiran razpečevalec ponarejenih bankovcev.

V Trstu je bil aretiran v neki krčmi v starem mestu Kristijan Musina iz Trzicia. Možakar je hotel namreč vrniti krčmarju v zameno 48 ponarejenih 2lirskih bankovcev, kar se mu ni posrečilo.

Rogaška Slatina — zimska sezona.

Da se omogoči zdravljenje v Rogški Slatini tudi revnejšim slojnim in onim, ki v poletnem času ne morejo za dalje časa zapustiti svojih poslov, je zdraviliško ravnanje s pomočjo zdravstvenega odtoka za Slovenijo v Ljubljani sklenilo pustiti zdravilišče odprto v omejenem obsegu tudi v zimskem času. Ugodne klimatične razmere v Rogški Slatini in njen okolici ter solidne stavbe zdravilišča, ki imajo vse predpogoje za udobno nastanitev gostov tudi v zimskem času, zagotavljajo temu načrtu uspehe, ki morejo v vsakem oziru ugodno vplivati na nadaljnji razvoj zdravilišča. Gostom, ki hočejo zbežati za nekaj dni hrupnemu mestnemu življenju in pomiriti svoje žive, bo Rogška Slatina postala priljubljeno pribežališče, kakor tudi vsem onim ki bolehalo na zelončnih in črevnih boleznih in v letni sezoni za njih zdravljenje ne najdejo časa ali prostora v tem zdravilišču. Četudi bodo gostom na razpolago vsa zdraviliška sredstva kakor v poletni sezoni, bodo cene z ozirom na omejeni obrat zmerne. Upati je, da bo to zdravilišče, ki leži zelo ugodno, tudi za različne zimske športe v doglednem času privabilo v svoji krasni zimski odeji čim največ gostov v okrilje svojih zdravilnih vrečev.

Cvetoča slovenska podjetja.

Kdo ne pozna solidne ključavnice, ki jo izdeluje Ivan Reberka v Celju? Ne samo po Sloveniji, temveč tudi po drugih delih Jugoslavije so znani rjeni izdelki. Podjetje, ki se je osnovalo l. 1894., se bavi specialno z izdelovanjem velikih tehtnic, to je za vozove, vagona, skladišča in trgovine, poleg vseh drugih ključavnice del in vodovodnih naprav, in razpečava blago po vsej Jugoslaviji. Denarni promet trdke znaša letno okrog šest milijonov. Podjetje se bo v bodoče razširilo.

Dobro znana je tudi trdka Čuček & Co v Ptuj zaradi njenih finih štajerskih vin in šampanjca. Trdka je danes znana po vsej Jugoslaviji, saj gre njen šampanjec daleč tja v južno Srbijo. Čučkov šampanjec se je pil tudi na kraljevski svatbi v Beogradu in rumunski kralj je pohvalil znamko "Deman". Čuček, da prekaša francoske prideleke. To je priznanje, ki govori več od vseh besed Trdka od leta do leta napreduje. Poleg vin se pa trdka Čuček bavi tudi z drugimi izdelki, to soproed vsem slamaati tuleri za steklenice in je edina firma te vrste v Jugoslaviji. Firma izvaža tudi prvovrstno konservirano sadje. Čuček je nadalje lastnik Strnišča pri Ptuj, kjer se bodo razvile razne panoge industrije.

V Šostanju se nahaja firma Jos.

ROYAL MAIL

NARAVNOST V
CHERBOURG — HAMBURG
Velik, moderen parnik na tri vijake.
"ORDUNA" odpluje 25. nov.
To bo isbarna vožnja za one, ki hočejo biti par tednov pred Božičem v stari domovini. Vse zapre, privatne kabine.

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY
25 BROADWAY NEW YORK
all pa pri lokalnih agentih.

Rajster, tvornica kandi in slašče Prdjetje, ki se je osnovalo fele l. 1918., si je pridobilo svoje ime. Izdeluje kandidate, bonbone, čokoladne izdelke, piškote, medene kolace in podobno. Poleg domačih krajev razpeča največ svojih izdelkov v Banatu, Bosni in Dalmaciji. Letna produkcija znaša do 60 vagonov. V bodoče se namerava podjetje znatno razširiti.

Čudni kvalificirani importiranci.
Iz Maribora pišejo: Že svoječasno smo poročali, da se zlasti v Maribor vrši import takozvanih kvalificiranih delavcev iz Avstrije, ki jih je po tukajšnjih obratih že polno, čeprav bi se dali nadomestiti tudi z domačimi močmi. Večinoma so to moralno manj vredni ljudje, ki kažejo prav posebne kvalifikacije. Tako je bil pred nekoliko tedni nastavljen v tovarni "Kovina" v Tezu Dunajčan Albert Blasehek, ki se je kmalu izredno vživl. Mikale so ga zlasti bakrene žice, ki jih je pridno nosil domov. Vratarju se je zdel sicer sumljiv, vendar pa ni imel poguma, da bi ga ustavlil, ker je bil Blasehek ljubljenec ravnatelja. V soboto 14. okt. pa ga je končno vendarle doletela zaslužena zaslužna usoda. Bil je aretiran in oddan v zapore Tudi pri "Splošni stavbinski družbi" na Fali zaposleni importirani pleskar Scheiblerpflug iz Krensa je kradel kot sraka, zlasti barve. Zavzemal je tudi častno mesto blagajnika pri podružnici Zveze kovinarjev ter blagajno kratkoma zapil. Dalje je izvalil župnika v Selnici 1600 kron in osleparil konsumno društvo v Fali. Izročil je orožnikom.

Železniški promet med Kotoribo in Mariborom
kaže ob sobotah in nedeljah na postajah pred Mariborom popolnoma medvojno lice. V nedeljo 15. okt. je bil neki vagon tako natrpan, da so se med vožnjo odprla vrata in je neki Rošnjak odletel na hodnik. Le slučaj se je zahvaliti, da ni prišel pod kolesa.

Pomanjkanje tobaka v Gornji Savinjski dolini.
Iz Mozirja poročajo: Nadzorstvo nad tobako zalogo v Mozirju je prevzel sedaj sicer župan sam, a tobaka pa kljub temu ni več dni. Hudomušneži dolže sicer podzaložnika Kostanjška, čeprav neupravičeno. Po dolgem čakanju pride navadno le kaka malenkost iz Ljubljane. Pokrajinska monopolna uprava v Ljubljani bi morala napraviti v tem oziru enkrat red, sicer so vse naredbe in vsakdanji novi predpisi za trafikante samo bob v steno.

Izsiljevanje avstrijskih delavcev.
Neki industrijalec v Mariboru je naročil pred kratkim več zidarjev iz Avstrije za železo-betonska dela. Obljubl jim je krasno mezo, po 48 kron na uro. Avstrijeci so sprejeli pogoje in se pripeljali v Maribor. Toda že drugi dan so nadomna ustavili delo in zahtevali še 20 kron povisaka za urc. Pod-

RAVNOKAR JE IZŠLA
NAJVEČJA ARABSKA
SANJSKA KNJIGA
Najnovejša ilustrirana izdaja
Vsebuje 306 strani.
Cena s poštnino \$2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street,
New York City, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

21. novembra: Berengaria, Cherbourg. Volendam, Boulogne.	11. decembra: Rousillon, Havre.
22. novembra: Hannover, Bremen. Paris, Havre.	12. decembra: Berengaria, Cherbourg.
23. novembra: Majestic, Cherbourg; Scythia, Dubrovnik in Trst.	13. decembra: Paris, Havre.
24. novembra: Georg Washington, Bremen. Mauretania, Cherbourg.	14. decembra: Majestic, Cherbourg.
25. novembra: Saxonia, Cherbourg in Hamburg.	15. decembra: Mauretania, Cherbourg.
26. decembra: La Savoie, Havre; Noordam, Boulogne. Olympic, Cherbourg.	16. decembra: Seydlitz, Bremen.
1. decembra: Aquitania, Cherbourg.	21. decembra: Antonia, Cherbourg in Hamburg.
2. decembra: Tacornina, Genoa. President Wilson, Trst.	22. decembra: Kjndam, Boulogne.
3. decembra: York, Bremen. Tuscania, Dubrovnik in Trst.	23. decembra: Colorado, Genoa.
4. decembra: Homeric, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne; America, Genoa.	30. decembra: La Savoie, Havre; Olympic, Cherbourg.
	2. januarja: Berengaria, Cherbourg.
	11. januarja: Argentina, Trst.

CUNARD & ANCHOR

Dva velikanska parnika, kurjena v oljem
NARAVNOST V TRST

20.000 ton 17.000 ton

Razkošne kabine tretjega razreda z 2, 4 in 6 posteljami. Prekrasne jedilnice, kadilnice in počivališča. Zaprt krov z ašetanje. Domača kuhinja. Vino brezplačno. Domača udobnost. Brezskrbnost. Ugodno potovanje.

Istotako preo Cherbourg v osmih dneh v Jugoslavijo odpluje vsak terek.

SCYTHIA
NOV. 25

TUSCANIA
DEC. 6

AQUITANIA MAURETANIA BERENGARIA

Za karte in informacije vprašajte pri najbližjem agentu.

jetniku se je to izsiljevanje tujevo zelo preveč; javil je policiji, da je dotične delavce odpustil in da se lahko vrnejo. Izročil jim je tudi potne liste A sedaj pride najljepše. Namesto da bi oblasti izsiljevalce, ki vzbujajo upravičeno nezadovoljstvo med domačim delavstvom, poslale takoj čez morje, so dovolile Splošni stavbni družbi, da jih sme ona zaposliti proti visoki plači. Res neverjetno.

Poroke.
V Celju so se v nedeljo 15. okt. poročili: kleparski mojster Franjo Dolžan z gđc. Drago Leon in železniški uradnik Tone Rupnik z gđc. Zinko Smid.
Dne 16. okt. sta se poročila pri friendskihah v Ljubljani Karel Medved, zasebni uradnik, in gopa Franja Štefe, vdova po pokojnem Ivanu Štefetu.

Humor pred smrtjo.
Te dni se je v Šaloveci pri Središču na Štajerskem obesil kmet Malec. Pred smrtjo je spisal pismo, v katerem pravi, da ga jezi deževno vreme in da se raje obesi, kakor da bi čakal lepših dni.

Josip Rems
JAVNI NOTAR
2327 Putnam Ave.
Ridgewood, L. I. N. Y.
Forest Ave. Station

Ako želite dobiti
sorodnike ali znance
iz stare domovine,
pišite nam prej za pojasnila, ker število priseljencev je omejeno.
FRANK SAKSER STATE BANK,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Praktični Računar
Priročna šepna knjžica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, še natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.
Knjžica je trdo vezana, stane **75c**

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York

Praktični Računar
Priročna šepna knjžica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, še natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.
Knjžica je trdo vezana, stane **75c**

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York